

**UCHWAŁA NR XL/237/2021
RADY POWIATU KĘPIŃSKIEGO**

z dnia 28 grudnia 2021 r.

**w sprawie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie w Powiecie Kępińskim na lata 2022-2026**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. 2020r. poz. 920 ze zm.) w zw. z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) oraz art. 19 pkt 2, 12 i 13 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268)

Rada Powiatu Kępińskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Kępińskim na lata 2022-2026” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kępińskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

oraz

OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

W POWIECIE KĘPIŃSKIM

NA LATA 2022 – 2026

Kępno 2021

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie	3
2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie – podstawy teoretyczne	5
2.1. Definicja przemocy	5
2.2. Rodzaje przemocy	6
2.3. Cykle przemocy	9
3. Przepisy prawne stosowane w sytuacjach wystpowania przemocy	10
4. Wsparcie dla osób doznających zjawisko przemocy w rodzinie	10
5. Zasoby instytucjonalne Powiatu - podmioty świadczące pomoc w zakresie przemocy w rodzinie dla osób z terenu Powiatu Kępińskiego	12
6. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu kępińskiego	12
7. Cele strategiczne, założenia, zadania oraz priorytety	19
8. Zasady finansowania Programu oraz sposób realizacji jego zadań	23
9. Podsumowanie	25
Bibliografia	26
Spis tabel	26

Wprowadzenie

Rodzina jest określana, jako podstawowa grupa społeczna, środowisko wychowawcze, instytucja wychowawcza, środowisko kulturowe oraz, jako wspólnota. Sposób rozpatrywania rodziny, jako grupy, stwarza nowe możliwości jej interpretowania oraz analizowania jej działalności. Rodzina stanowi jeden z najważniejszych elementów ludzkiego życia, nie tylko z powodu, że jest ona pierwotną i podstawową grupą społeczną, lecz dlatego, że jest ona pewnego rodzaju stałym czynnikiem, w stale zmieniającym się świecie. Rodzina powinna zaspokajać potrzebę bezpieczeństwa, szacunku, uznania oraz przynależności, a także przekazywać stale obowiązujące w społeczeństwie normy, wartości oraz wzorce zachowań. Niestety bardzo często dzieje się tak, że rodziny nie wywiązują się należycie z funkcji, którą pełnią. Zamiast poczucia bezpieczeństwa oraz miłości i akceptacji, zadają ból, cierpienie, strach oraz niepewność.

Przemoc w rodzinie stanowi obecnie zjawisko powszechnie występujące w naszym społeczeństwie. Niestety bardzo często pozostaje ona w ukryciu czterech ścian domu. Bardzo częstym stereotypem była myśl, iż przemoc domowa występowała tylko w środowiskach marginesu społecznego, jednak dotyka ona rodziny o różnym statusie społecznym oraz ekonomicznym.

Przemoc jest zjawiskiem społecznym, które niszczy ludzi, niezależnie od ich pozycji społecznej, czy ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka doznającego przemocy, ale na całą rodzinę. Odbija się także na rolach i strukturach społecznych. Osoba doznająca przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Zjawisko to wpływa także na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jak również może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu.

Z prawnego punktu widzenia problem ze znęcaniem się nad członkami rodziny polega na trudnościach z udowodnieniem tego przestępstwa.

Po pierwsze, wszystko to dzieje się w czterech ścianach. Jedynymi świadkami są najczęściej domownicy, w szczególności dzieci.

Po drugie, w mentalności polskiego społeczeństwa niestety zakorzeniona jest niechęć do wtrącania się w cudze sprawy, a także do późniejszego składania zeznań bądź udziału w rozprawach sądowych - dlatego ludzie wolą udawać, że nic nie słyszą i nie widzą.

Po trzecie, w związku z przekonaniem o rosnącej fali przestępczości, ludzie się boją, nie chcą ryzykować - stąd coraz większa znieczulica społeczna.

Po czwarte, ofiary przestępstw będąc w olbrzymim stresie najczęściej nie mają głowy do tego, żeby pamiętać o gromadzeniu dowodów potrzebnych do skazania sprawcy.

Po piąte, bardzo często zdarza się, iż ofiary pod wpływem gróźb sprawców wycofują wnioski o ściganie. Dlatego właśnie sprawy o znęcanie się nad rodziną są tak często umarzane w toku postępowania przygotowawczego. Nawet jeśli dojdzie do skazania, sądy zazwyczaj stosują do sprawców takich przestępstw warunkowe zawieszenie wykonania kary. Przez to ofiary czują się niepewnie - boją się zemsty i wolą milczeć.

Sprawcy mają natomiast poczucie bezkarności. Najtrudniej jest skazać kogoś za psychiczne znęcanie się nad rodziną. Po prostu, często nie ma żadnych dowodów, oczywiście poza zeznaniami pokrzywdzonych, a to niestety czasami za mało.

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Powiatu Kępińskiego na lata 2022 - 2026 ma służyć wytyczeniu podstawowych kierunków działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzin doznających przemocy, a także ochrony osób i rodzin zagrożonych przemocą. Niniejszy program skierowany jest do ogółu społeczeństwa, w szczególności do osób zagrożonych przemocą w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie oraz przedstawicieli służb społecznych. Jego wdrożenie ma na celu ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Kępińskim oraz zapewnienie skutecznej ochrony osób zagrożonych bądź doznających przemocy.

Przeciwdziałanie

2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

2.1 Definicje przemocy w rodzinie

Istnieje wiele różnych definicji dotyczących się przemocy domowej. Zgodnie z ustawową definicją przemocy – przemoc to nie tylko powtarzające się zachowanie, ale też pojedyncze akty. Może to być działanie lub zaniechanie jakiejś czynności. Zachowanie to jednak musi być umyślne.

Przemoc domową wyróżniają następujące cechy:

- intencjonalność – jest zamierzonym działaniem osoby stosującej przemoc mającym na celu podporządkowanie i kontrolowanie ofiary,
- nierówność sił – jedna strona ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza od osoby stosującej przemoc,
- naruszenie prawa i dobra osobistego – sprawca używając siły narusza podstawowe prawo ofiary do nietykalności fizycznej, szacunku, godności itp.,
- cierpienie i ból – agresor narusza zdrowie, a często nawet życie ofiary, która doświadczona bólem i cierpieniem ma mniejszą szansę do samoobrony.

2.2 Rodzaje przemocy

- Przemoc fizyczna – naruszanie nietykalności fizycznej

Jest intencjonalnym (planowanym) zachowaniem, niosącym ryzyko uszkodzenia ciała, niezależnie czy do tego dochodzi. Przejawami przemocy fizycznej są: bicie, szarpanie, kopanie, przypalanie, duszenie, knebłowanie, okaleczanie, napaść z użyciem broni, krępowanie ruchów lub uwięzienie, świadome stworzenie niebezpiecznych sytuacji, stanowiących zagrożenie fizyczne (np. szybka jazda samochodem, gwałtowne, nieuzasadnione hamowanie). Lista form przemocy fizycznej nie ogranicza się tylko do wymienionych powyżej. W praktyce spotyka się ich znacznie więcej. Na skutek wymienionych działań u ofiary przemocy mogą wystąpić: skutki bezpośrednie: uszkodzenia ciała – urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; inne skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.

- Przemoc psychiczna – naruszenie godności osobistej

Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, lekceważenie, wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, itp. Jej skutkiem mogą być: zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od

prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.

- Przemoc seksualna – naruszenie intymności

Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania o jej zgodę lub gdy obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej, ale także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

Skutkiem tych działań mogą być: obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.

- Przemoc ekonomiczna – naruszenie własności

Przemoc ekonomiczna to naruszenie prawa do swobodnego dysponowania pieniędzmi (własnymi i wspólnymi) powodujące uzależnienie od sprawcy - odbieranie pieniędzy, uzależnienie oddania pieniędzy (przez sprawcę) od wykonania przez osobę doznającą przemocy jakich czynności, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej. To także zaciąganie kredytów bez porozumienia z partnerem, wynoszenie czy sprzedawanie wspólnej własności bez porozumienia z partnerem, odmawianie ponoszenia opłat wynikających z rachunków bytowych, niepłacenie alimentów, pozbawianie prawa do wspólnego majątku, defraudowanie wspólnych pieniędzy i własności, rozliczanie z wydanych pieniędzy co do grosza, przekupstwa itp.

Skutki płynące z tych działań to: całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

- Zaniedbanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich

Zaniedbanie to sytuacja, w której sprawca mając obowiązek opieki nad osobą doznającą przemocy/osobą słabszą/zależną nie robi tego (zaniedbanie fizyczne, psychiczne/emocjonalne, zaniechanie działań, podejmowanie działań niewłaściwych).

Tabela 1. Formy i skutki przemocy w rodzinie

Rodzaje przemocy	Formy przemocy	Skutki przemocy
PRZEMOC FIZYCZNA	szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.	bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.;
PRZEMOC PSYCHICZNA	wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.	obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.	całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

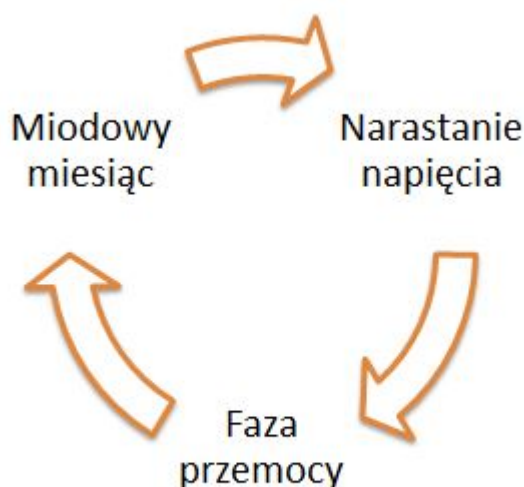
Źródło: <http://www.niebieskaLinia.info/index.php/premoc-w-rodzynie/8-rodzaj-przemocy>

2.3. Cykle przemocy

Przemoc domowa bardzo często jest zjawiskiem stale powtarzalnym, długotrwałym, zataczającym krąg, jednocześnie charakteryzujących się swoistą dynamiką. Osoby doświadczające przemocy przez trzy stale następujące po sobie fazy, inaczej zwane cyklem przemocy. Każda z faz jest zróżnicowana zarówno pod względem czasu jej trwania, jak i intensywności.

- Faza narastającego napięcia – charakterystyczne dla tej fazy jest pojawianie się większej ilości sytuacji konfliktowych, a także stały wzrost napięcia w związku. Sprawca przemocy staje się drażliwy, wszczyna awantury oraz sytuacje konfliktowe.
- Faza ostrej przemocy – faza ta charakteryzuje się wyładowaniem agresji oraz wybuchem gniewu. Napięcie, które wzrastało w poprzedniej fazie znajduje upust. Wybuch takiego gniewu może wywoływać najmniejszy pretekst. W tej fazie zachowanie sprawcy przemocy jest nieprzewidywalne oraz niebezpieczne, a z kolei życie oraz zdrowie ofiary jest zagrożone.
- Faza miesiąca miodowego – jest to faza charakteryzująca się okresem skruchy sprawcy oraz zrozumieniem przekroczenia granic. Najczęściej sprawca w tej fazie okazuje żal, a także zapewnia o zmianie swojego postępowania.

Cykl ten powtarza się od nowa, zataczając koło. Fazy te następują kolejno po sobie, jednak należy pamiętać, że brak interwencji bądź specjalistycznej pomocy w fazie miodowego miesiąca prowadzi będzie ponownie do fazy narastającego napięcia.

3. Przepisy prawne stosowane w sytuacjach występowania przemocy

Podstawą prawną działań związanych z pomocą dla osób będących w kryzysie jest:

- ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1372 ze zm.)
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 920 ze zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz.1249)
- ustawa z dnia z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2020r. poz. 1876 ze zm.)
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. 2021r. poz. 1119)
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity Dz.U.2021r. poz.1882)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., Kodeks Karny (Dz. U. z 2020r. poz.1444 ze zm.)
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

4. Wsparcie dla osób doświadczających zjawisko przemocy w rodzinie

Pomoc osobom doświadczającym przemocy może być realizowana przez:

- **Ośrodki Interwencji Kryzysowej/ Ośrodki Wsparcia**

Ośrodki interwencji kryzysowej o wielu specjalizacjach udzielają pomocy w różnorodnych sytuacjach, od kryzysów normatywnych do ostrych kryzysów sytuacyjnych, takich jak próba samobójcza, śmierć bliskiej osoby czy zdrada. Szczególne zadania stają przed ośrodkami interwencji kryzysowej w dużych aglomeracjach miejskich, gdzie często dochodzi do groźnych wypadków komunikacyjnych, rabunków, kradzieży, gwałtów, zabójstw, gdzie problemy wynikają z biedy, narkomanii, alkoholizmu, bezdomności a ofiary tych wydarzeń stają się klientami tych ośrodków.

Zazwyczaj ośrodki interwencji kryzysowej prowadzą miejsca hostelowe dla ofiar przemocy w rodzinie.

- **Poradnictwo specjalistyczne**

Celem funkcjonowania poradnictwa jest niesienie pomocy osobom doznającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych, znajdujących się w sytuacjach kryzysu. W skład poradnictwa specjalistycznego wchodzi: poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne i rodzinne. W ramach konsultacji prawnych prawnik udziela wszelkich porad i informacji, m.in. z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów, prawa cywilnego. Konsultacje psychologiczne obejmują doradztwo, wsparcie, poradnictwo indywidualne i rodzinne oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych. Zazwyczaj świadczenia poradnictwa specjalistycznego odbywają się w Punktach Interwencji Kryzysowej.

- **Interdyscyplinarne zespoły ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie**

W skład zespołów interdyscyplinarnych, wchodzi przygotowani do skutecznego zajmowania się tą problematyką przemocy specjaliści z szerokiego obszaru problemu przemocy. Zadaniem takiego zespołu jest:

- kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowanie o tym odpowiednich służb,
- zbieranie i przekazywanie informacji na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- gromadzenie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie tworzenia nowych miejsc pomocy dla osób krzywdzonych,
- wspieranie już istniejących placówek,
- inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy – organizowanie szkoleń, konferencji itp.

5. Zasoby instytucjonalne Powiatu - podmioty świadczące pomoc w zakresie przemocy w rodzinie dla osób z terenu Powiatu Kępińskiego

- Punkt Interwencji Kryzysowej w PCPR w Kępnie
- Gminne Zespoły Interdyscyplinarne
- Gminne komisje ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
- Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny w Kryzysie w Kępnie
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia „Remedium”

6. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu kępińskiego

- Na podstawie danych uzyskanych od Komendy Powiatowej Policji w Kępnie, interwencja domowa policji w powiecie przedstawia się następująco:

Tabela 2. Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Kępnie

Rodzaj interwencji	lata		
	2018	2019	2020
Odnotowane interwencje dotyczące przemocy w rodzinie	560	504	569
Liczba ofiar przemocy, w tym:			
• kobiety	92	82	108
• mężczyźni	17	16	22
• dzieci	75	70	95
Liczba sprawców, w tym:			
• kobiety	5	4	9
• mężczyźni	103	94	121
• dzieci	0	0	0

Liczba założonych Niebieskich Kart	108	98	130
Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2018-2020	336		
Liczba zawiadomień dotyczących przemocy, założonych przez osoby doznające przemocy w latach 2018-2020	121		
Liczba policyjnych wniosków do prokuratury dotyczących wydania nakazu opuszczenia lokalu przez sprawcę przemocy w latach 2018-2020	49		

*Źródło: Na podstawie danych uzyskanych z KPP w Kępnie
Stan na dzień 20.10.2021r.*

Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie

W ramach Punktu Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie udzielana jest pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna i socjalna.

Pomoc pedagogiczna oraz socjalna udzielana jest w godzinach pracy Centrum, czyli od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-15.30.

Pomoc psychologiczna w ramach interwencji kryzysowej realizowana jest w poniedziałki w godzinach 13.00-17.00.

Pomoc prawna oraz porady prawne udzielna są w poniedziałki i czwartki w godzinach 15.30-18.00.

Wśród osób, którym udzielano pomocy były najczęściej kobiety i dzieci, a także osoby w podeszłym wieku i osoby niepełnosprawne. Problemy najczęściej wynikały ze stosowania przemocy, głębokich konfliktów rodzinnych oraz nadużywania alkoholu przez najbliższych.

- Na podstawie danych uzyskanych z Punktu Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie, interwencje dotyczące przemocy domowej w powiecie przedstawiają się następująco:

Tabela 3. Rodzaj i liczba udzielonego wsparcia w ramach PIK

Rodzaj	2018	2019	2020
Liczba osób, którym udzielono wsparcia w Punkcie Interwencji Kryzysowej, w tym:	185	238	116
1. Liczba osób, którym udzielono pomocy prawnej w Punkcie Interwencji Kryzysowej	156	202	73
2. Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej w Punkcie Interwencji Kryzysowej	21	17	34
3. Liczba osób, którym udzielono pomocy socjalnej w Punkcie Interwencji Kryzysowej	8	19	9

Źródło: Na podstawie danych uzyskanych z PIK

Gminne Zespoły Interdyscyplinarne

Zespół Interdyscyplinarny koordynuje system przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Obsługę organizacyjno - techniczną zespołów zapewniają Ośrodki Pomocy Społecznej.

Skład Zespołu to przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- kuratorów sądowych

czasami członkiem zespołu są również:

- prokuratorzy,
- przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania Zespołu interdyscyplinarnego:

- integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Na terenie Powiatu Kępińskiego działa 7 Zespołów Interdyscyplinarnych- w każdej gminie jeden.

- Na podstawie danych uzyskanych z poszczególnych zespołów interdyscyplinarnych, następująco prezentuje się ilość założonych Niebieskich Kart w poszczególnych latach:

Tabela 4. Ilość założonych Niebieskich Kart w latach 2019-2021 w Zespołach Interdyscyplinarnych

Gmina	rok 2019	rok 2020	rok 2021	Ogółem
Baranów	13	18	19	50
Bralin	Brak danych szczegółowych	Brak danych szczegółowych	Brak danych szczegółowych	20
Kępno	39	48	30	117
Łęka Opatowska	10	3	11	24
Perzów	11	25	10	46
Rychtal	5	5	5	15
Trzcinica	9	13	12	34

Źródło: na podstawie danych uzyskanych z ZI

- Na podstawie danych uzyskanych z poszczególnych zespołów interdyscyplinarnych, następująco prezentuje się ilość złożonych zawiadomień do prokuratury, sądu, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w poszczególnych latach:

Tabela 5. Ilość złożonych zawiadomień w latach 2019-2021 w ZI

Gmina	rok 2019	rok 2020	rok 2021	Ogółem
Baranów	3	3	2	8
Bralin	Brak danych szczegółowych	Brak danych szczegółowych	Brak danych szczegółowych	18
Kępno	35	23	5	63
Łęka Opatowska	4	4	3	11
Perzów	9	5	6	20
Rychtal	0	2	4	6
Trzcinica	5	3	7	15

Źródło: Na podstawie danych uzyskanych z ZI

- Na podstawie danych uzyskanych z poszczególnych zespołów interdyscyplinarnych, następująco prezentuje się ilość osób wchodzących w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego:

Tabela 6. Ilość osób wchodzących w skład ZI

Gmina	Liczba osób
Baranów	11
Bralin	12
Kępno	13
Łęka Opatowska	12
Perzów	11
Rychtal	13
Trzcinica	13

Źródło: Na podstawie danych uzyskanych z ZI

Gminne komisje ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych ma na celu inicjację oraz monitoring działań związanych z edukacją a zarazem profilaktyką na temat skutecznego rozwiązywania problemów alkoholowych. Celem takich działań jest ograniczenie szkodliwości w dostępności alkoholu, a jednocześnie zwiększenie umożliwienie większego dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych. Celem komisji jest również zwiększenie zdolności osób do radzenia sobie z zaistniałymi problemami alkoholowymi. Działania podejmowane przez komisję mają w zamiarze wesprzeć osoby uzależnione oraz ich rodziny, a także pomóc w trudnej sytuacji życiowej.

Ponadto, Komisja realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a w szczególności:

- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych
- prowadzenie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny

Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny w Kryzysie w Kępnie

Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny w Kryzysie zajmuje się problemami osób z terenu Miasta i Gminy Kępno. Ośrodek dysponuje 12 całodobowymi miejscami pobytu, który może trwać do 3 miesięcy, a w szczególnie trudnych sytuacjach życiowych maksymalnie do 6 miesięcy. Osoby korzystające z tej formy pomocy przyjmowane są na podstawie decyzji Miejsko-Gminnego

Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Problemy, w jakich udzielana jest pomoc:

- przemoc domowa (fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna),
- zdarzenia losowe (np. pożar mieszkania, śmierć bliskiej osoby),
- inne sytuacje kryzysowe,
- poradnictwo w zakresie uzależnień.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia „Remedium”

Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia „Remedium” jest ośrodkiem diagnostyczno-terapeutycznych, w którym można uzyskać wszechstronną pomoc psychologiczną, psychoterapeutyczną, pedagogiczną, logopedyczną, psychiatryczną, a także w zakresie terapii uzależnień.

Na terenie Powiatu Kępińskiego funkcjonuje również Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępnem prowadzony i zarządzany przez Caritas Diecezji Kaliskiej. Ośrodek Interwencji Kryzysowej świadczy pomoc osobom, a także całym rodzinom z terenu diecezji kaliskiej, jak również mieszkańcom powiatu kępińskiego, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej, w wyniku zdarzenia losowego, trudnych przeżyć osobistych bądź ciężkiej sytuacji rodzinnej. Ośrodek zapewnia schronienie, możliwość spożycia posiłków, jak również skorzystanie z sanitariatu, a także pomaga w dostępie do pomocy medycznej, prawnej bądź terapeutycznej.

Ośrodek obecnie dysponuje 16 pokojami mieszkalnymi umieszczonymi na trzech piętrach budynku Caritas Diecezji Kaliskiej, a sam pobyt osoby w kryzysowej sytuacji może trwać do 3 miesięcy, a w szczególnie trudnych sytuacjach życiowych Kierownik POIK może wyrazić zgodę na przedłużenie pobytu.

Ważnym aspektem jest fakt, iż z POIK korzystać mogą wyłącznie osoby, które zdolne są do samodzielnej egzystencji, a także nie wykazujące zaburzeń psychicznych, które mogłyby spowodować zagrożenie zdrowia i życia klienta oraz innych osób aktualnie przebywających w placówce. Nie przyjmowane również są osoby pod wpływem alkoholu i innych środków

odurzających.

Zadania Ośrodka interwencji Kryzysowej obejmują:

- zapewnienie miejsc noclegowych,
- zapewnienie 3 posiłków dziennie,
- poradnictwo socjalne i prawne,
- pomoc w formie pomocy socjalnej,
- pomoc rzeczową,
- wsparcie w sytuacji kryzysowej,
- pomoc w przywracaniu relacji rodzinnych,
- pomoc w zorganizowaniu opieki medycznej,
- pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego,
- pomoc w powrocie na rynek pracy.

7. Cele strategiczne, priorytety, zadania, realizatorzy, źródła finansowania

Cele oraz działania, które zostały zaplanowane do realizacji mają w szczególności służyć poprawie sytuacji rodzin, które doznają przemocy domowej, a także ochronie tych osób, które na taką przemoc są narażone.

Cel strategiczny – Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie na terenie powiatu kępińskiego

Cel szczegółowy nr 1 – Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Priorytet – Funkcjonowanie systemu wspierania rodzin w sytuacjach kryzysowych

Zadania:

- Funkcjonowanie Punktu Interwencji Kryzysowej współpracującego z gminnymi interdyscyplinarnymi zespołami na terenie gmin powiatu.
- Kontynuacja funkcjonowania punktu bezpłatnego poradnictwa prawnego na podstawie Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz

edukacji prawnej.

- Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla mieszkańców powiatu

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- Liczba osób korzystających z pomocy ośrodków interwencji kryzysowej
- Liczba osób, które zgłosiły się do Punktu Interwencji Kryzysowej
- Liczba osób, które zgłosiły się do punktu bezpłatnych porad prawnych.

Cel szczegółowy nr 2 - Tworzenie i funkcjonowanie grup samopomocowych (grup wsparcia) oraz zespołów interdyscyplinarnych ds. przemocy w rodzinie działających w obszarze poradnictwa specjalistycznego w tym rodzinnego.

Priorytet – Prowadzenie profilaktyki dotyczącej występowanie przemocy w rodzinie

Zadania:

- Funkcjonowanie gminnych interdyscyplinarnych zespołów ds. przemocy w rodzinie na terenie powiatu, współpraca między jednostkami zajmującymi się problematyką przemocy.
- Tworzenie grup samopomocowych (grup wsparcia dla ofiar przemocy).
- Doskonalenie i szkolenie kadr zawodowych pracujących na rzecz rodzin będących w kryzysie.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- Liczba osób i instytucji, które zaangażowały się w pracę zespołów interdyscyplinarnych
- Liczba procedur Niebieskiej Karty i osób objętych procedurą.
- Liczba powstałych grup samopomocowych.
- Liczba osób, którym udzielono specjalistycznej pomocy.
- Liczba osób, uczestniczących w grupach wsparcia.
- Liczba osób, które skorzystały ze szkoleń.

Cel szczegółowy nr 3 - Prowadzenie działalności informacyjnej

Zadania:

- Tworzenie i uaktualnianie bazy danych dotyczących miejsc, osób, możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
- Uaktualnienie powiatowego informatora nt. możliwości i form pomocy w sytuacji przemocy domowej.
- Wydawanie i publikowanie informatorów o instytucjach świadczących pomoc rodzinie w kryzysie także poprzez Internet.
- Rozpropagowywanie informacji (ulotek, plakatów i innych) dotyczących zjawiska przemocy i możliwości jej przeciwdziałania.
- Kampania informacyjno-uświadamiająca na temat zjawiska przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

Opracowany powiatowy informator dla osób dotkniętych przemocą

- Publikacja ulotek
- Publikacja treści dotyczących przemocy w lokalnych mediach i portalach społecznościowych

Cel szczegółowy nr 4 - Prowadzenie działalności edukacyjnej

Priorytet - Zwiększenie skuteczności działań osób zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadania:

- Organizowanie kampanii, konferencji uwzględniających problematykę przeciwdziałania przemocy i agresji.
- Współpraca z mediami oraz inicjowanie wymiany informacji pomiędzy mediami i instytucjami odpowiedzialnymi za profilaktykę i rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie.
- Opracowywanie oraz upowszechnianie materiałów edukacyjnych w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie.
- Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją.

- Warsztaty dla dzieci zagrożonych zjawiskiem przemocy.
- Organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu sprzyjających zachowaniom nieagresywnym modelującym właściwe zachowania.
- Opracowanie i realizacja innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy realizowanych na terenie szkół.
- Opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia celu :

- Liczba zorganizowanych kampanii i konferencji.
- Liczba osób uczestniczących w szkoleniach o problematyce przemocy w rodzinie.
- Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach edukacyjnych.
- Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w warsztatach.
- Liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w różnych formach spędzania czasu wolnego.

Cel szczegółowy nr 5 - Oddziaływanie na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio przemocą w rodzinie.

Zadania:

- Szkolenie osób zajmujących się zjawiskiem przemocy.
- Konferencje dotyczące tematyki przemocy w rodzinie.
- Działania ograniczające skutki wypalenia zawodowego tych osób.
- Pozyskiwanie wolontariuszy do pracy z dziećmi zagrożonymi zjawiskiem przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- Ilość szkoleń podejmujących tematykę przemocy w rodzinie.
- Ilość osób przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Ilość konferencji dotyczących tematyki przemocy.
- Liczba pozyskanych wolontariuszy.

8. Zasady finansowania Programu oraz sposób realizacji jego zadań

➤ **Finansowanie**

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie finansowany będzie ze środków samorządu powiatu i samorządów gminnych ponadto ze środków otrzymanych z budżetu Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, Wojewody Wielkopolskiego, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy wsparciu środków uzyskanych z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Warunkiem wprowadzania Programu jest zapewnienie w corocznym budżecie Powiatu określonych środków finansowych na realizację przyjętych zadań. Powodzenie realizacji Programu w dużej mierze uzależnione będzie od wysokości pozyskanych dodatkowych środków zewnętrznych na część działań określonych w Programie, a zwłaszcza z Programów Osłonowych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizacja Programu w części zadań może zostać zlecona na podstawie konkursu organizacjom pozarządowym.

Należy zaznaczyć, iż realizacja części działań nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych i te będą realizowane systematycznie.

➤ **Monitorowanie**

Ocenę realizacji poszczególnych działań programu każdego roku dokonywać będzie Rada Powiatu Kępińskiego po przedłożeniu stosownego rocznego sprawozdania przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie.

➤ **Realizatorzy**

System przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany we współpracy z lokalnymi samorządami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, które zajmują się sprawami rodziny. Niezbędna jest chęć współpracy między osobami i instytucjami działającymi we wskazanym obszarze. W pracy należy stosować się do zasad:

- **interdyscyplinarności**, zgodnie z którą wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji; kluczowa jest praca zespołowa i

współpraca;

- **kompleksowości**, z uwagi na fakt, iż przemoc jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym.

Realizatorami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kępińskim są:

- Starostwo Powiatowe w Kępnie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie
- Sąd Rejonowy w Kępnie
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kępnie
- Komenda Powiatowa Policji w Kępnie
- Koordynatorzy Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Prokuratura Rejonowa w Kępnie
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kępnie
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Kępińskiego
- Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny w Kryzysie w Mianowicach
- Gminne Zespoły Interdyscyplinarne
- Ośrodek Pomocy Psychologicznej i Terapii Uzależnień "Remedium" Poradnia Leczenia Uzależnień Kępno
- Placówki oświatowe
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny
- Zakłady Opieki Zdrowotnej.

➤ **Przewidywane efekty realizacji Programu:**

1. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie prawidłowych reakcji na zjawisko pojawiającej się przemocy.
2. Odpowiednie przygotowanie osób pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.
3. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
5. Niwelowanie skutków przemocy w rodzinie.

9. Podsumowanie

1. Koordynator programu – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie
2. Osoba odpowiedzialna za realizację programu :
  - ze strony Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - pedagog Pani Katarzyna Stencel
  - ze strony instytucji współpracujących – osoby wytypowane
3. Odbiorcy programu:

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kępińskim skierowany jest do rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy, a także do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w tym:

- dzieci,
- współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
- osób starszych,
- osób niepełnosprawnych,

oraz

- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie.

Bibliografia:

1. <https://www.niebieskalinia.pl/>
2. <https://pomocpsychologiczna.com.pl/>
3. <https://www.parpa.pl/index.php/art/862-przemoc-w-rodzinie-fakty-i-opinie>
4. https://rops.krakow.pl/pliki/Polityka_spoeczna/Materia_y_szkoleniowe_na_strone_ww_w/Profilaktyka_przemocy_w_rodzinie_zasady_prowadzenia_oddzia_ywa_uprzed_zaj_cych.pdf

Spis tabel:

1. Tabela 1. Formy i skutki przemocy w rodzinie
2. Tabela 2. Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Kępnie
3. Tabela 3. Rodzaj i liczba udzielonego wsparcia w ramach PIK
4. Tabela 4. Ilość założonych Niebieskich Kart w latach 2019-2021 w Zespołach Interdyscyplinarnych
5. Tabela 5. Ilość złożonych zawiadomień w latach 2019-2021 w ZI
6. Tabela 6. Ilość osób wchodzących w skład ZI

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych powiatu należy w szczególności: opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie a także zapewnienie wsparcia osobom doznającym przemocy.

Do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat zgodnie z art. 19 pkt 2, 12 i 13 ustawy o pomocy społecznej należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.

Przyjęcie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Kępińskim na lata 2022-2026 określa zakres zaplanowanych działań, których celem będzie redukcja skali zjawiska przemocy oraz stworzenie profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej. Angażuje wiele instytucji organizacji do odpowiedzialności za ich realizację.

Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.